

SİNCAN'DA BUGÜN YAŞANAN ÖLÜMLÜ ŞOFBEN-KARBON MONOKSİT ZEHİRLENMESİ OLAYI ÜZERİNE

05.01.2009 tarihinde Pınarbaşı Mahallesi 131. Sokak No: 9/9 Sincan – Ankara adresinde meydana gelen ölümlü Şofben kazasıyla ilgili Makina Mühendisleri Odası Ankara Şubesi Uzman bilirkişileri olay yerinde incelemede bulunmuştur.

Yapılan ilk incelemede;

- Olayın olduğu dairede doğalgaz kullanıldığı, doğalgazın sıcak su amaçlı şofben ve yemek pişirmek için ocakta kullanıldığı,
- Yanan gazların tahliyesini sağlayan alüminyum fleksibil borunun bacaya bağlı olmadığı, baca girişinin gazete kağıdıyla soğuk gelmemesi amacıyla kapatıldığı,
- Şofbenin bulunduğu evin mutfağında havalandırmayı sağlayacak ventilasyon menfezinin olmadığı,
- Şofben üzerinde ev halkının şofbenin kullanılmaması için “açmayın” uyarı yazısı olduğu

tespit edilmiştir.

Bilirkişilerimizce yapılan inceleme sonucunda olayın; şofben ile baca arasında yanma sonucu meydana çıkan karbon monoksit gazını tahliye eden alüminyum fleksibil borunun bacaya bağlı olmadığı halde banyo yapmak amacıyla şofbenin kullanılması sonucunda karbon monoksit gazının evin içerisine sızması neticesinde ölüm olayının gerçekleştiği kanaatine varılmıştır.

Ülkemizde bir konutta doğalgaz kullanımına izin veren kentsel gaz dağıtım kuruluşlarıdır. Bir konutta doğalgaz kullanılmadan önce konuttaki doğalgaz tesisatının ilgili standartlara uygun olup olmadığı kontrol edilerek doğalgaz kullanımına müsaade edilmelidir.

Ancak; yapılan incelemede olayın meydana geldiği dairedeki şofbenin bulunduğu ortamda ventilasyonu sağlayan menfezin bulunmamasına rağmen daireye doğalgaz kullanım izni verildiği çok açıktır.

Bütün uyarılarımıza rağmen; bilgisizlik ve ihmal yüzünden her yıl yüzlerce insanımız soba, şofben, kombi ve bacalardan dolayı meydana gelen karbon monoksit zehirlenmeleri nedeniyle hayatını kaybetmektedir.

Halkımızın can güvenliği için TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak, aşağıdaki öneri ve uyarılarımızı, bu vesileyle bir kez daha kamuoyu ile paylaşmak istiyoruz.

1. Doğalgaz dağıtım kuruluşları kendi şartnamelerine göre, doğalgazın ilk devreye alınmasında gerekli kontrolleri yapmakta, ancak yıllık kontrol ve denetimler eksik bırakılmaktadır. Bu kontroller, herhangi bir yasal çerçeve ile belirlenmemiş olup, gazın güvenli kullanımı sadece nihai tüketicinin duyarlılığına bağlı kılınmıştır.

2. Atık gaz borusu olarak çok çabuk deforme olan esnek alüminyum bağlantı malzemesi kullanımı uygulamasına son verilmeli, cihaz bağlantılarında sabit bağlantılar yapılmalı, mutlaka esnek bağlantı gereken yerlerde ise paslanmaz esnek çelik boruların kullanılması konusunda, teknik şartnamelerde değişiklik yapılarak, hemen uygulamaya konulmalıdır.

3. Bacalı doğalgazlı cihazlar, baca tepmelerinden kaynaklı tüm riskleri ortadan kaldıracak emniyet düzenekleriyle donanmıştır. Ancak bazı servisler, bacanın iyi çekmemesi nedeninden ötürü, cihazın arızaya geçmesini önlemek için bu tertibatı devre dışı bırakabilmekte ve baca gazı zehirlenmesinden kaynaklı ölümler meydana gelebilmektedir.

4. 1 m³ doğalgazın yakılabilmesi için yaklaşık 10 m³ taze havaya ihtiyaç bulunmaktadır. Yanma havası bu cihazların konulduğu mahallere yerleştirilen ventilasyon (havalandırma) menfezleri vasıtasıyla sağlanmaktadır. Bu menfezlerin hiçbir şekilde kapatılmaması gerekmektedir.

5. Bacalı cihaz kullanımında dikkat edilmesi gereken bir diğer konu da, standartlara uygun baca kullanımı ve bu bacaların her sezon en az bir kez temizlenmesi olmalıdır. Bu durumun da yasalarla hüküm altına alınması ve kamusal denetimin sağlanması, bir zorunluluktur.

6. Doğalgaz bacalarına kesinlikle aspiratör v.b. başka bir cihaz bağlanmamalı, her cihazın baca bağlantısı bağımsız olmalıdır.

7. Kombi, şofben cihazlarının her yıl yaz sezonunda bakımlarının yapılması, emniyetle çalışmaları için bir zorunluluktur. Bu konuda gerekli yaptırımların mutlaka uygulamaya konulması gerekmektedir.

8. Karbon monoksit gazının ortamda belirli bir seviyeye ulaşması durumunda ve ya herhangi bir gaz kaçağı durumunda alarm veren sensörler mevcuttur. Bu aygıtların kullanımının yaygınlaştırılması ve zorunlu hale getirilmesi, bu tür acıları yaşamamızın büyük ölçüde önüne geçecektir.

9. 4646 sayılı Doğalgaz Kanununa bağlı yönetmelikler uyarınca, doğalgaz iç tesisatlarının Doğalgaz İç Tesisat Yetki Belgesi'ne sahip Odamızdan onaylı bir makina mühendisinin tam zamanlı olarak çalıştığı şirketlerce yürütülmesi zorunludur. Odamızca bu hizmetleri verecek şirketler tescillenmekte ve kendilerine büro tescil belgesi verilmektedir.

10. Gaz kuruluşları, doğalgaz projelerinin onaylanması sırasında, Oda mesleki denetimlerini aramayarak, bu konudaki iş birliği girişimlerimizi karşılıksız bırakmıştır.

11. Güvenlik artırıcı önlem olarak tüm kullanım yerlerinde gaz alarm cihazı ve otomatik gaz kesen selenoid vana kullanımı zorunlu hale getirilmelidir.

12. Gaz kuruluşları her yıl baca kontrollerini yaptırmalı ve daire içi uygunluğunu kontrol ettirmelidir. Bu konuda şu anda yetkili olan İTFAİYE yetersiz kalmaktadır.

13. Tüm Doğal gaz faaliyetleri uzman kişiler ve yetkilendirilmiş firmalar tarafından yapılmalıdır.

Vatandaşlarımız bu konuda her türlü bilgiyi MMO'dan alabilirler.

Şenol KARACA
TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
ANKARA ŞUBESİ
Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi